

Svampeåret på Sjælland 2004

Ved Anne Storgaard

Forår

Årets første tur fandt sted søndag d.14. marts. Efter en periode med tørt og koldt vejr var vi så heldige at ramme årets første forårsdag til vores tur. Det blev en dag med pindeveneri for at finde senvinterens og forårets første arter. I programmet havde lederen lovet [Sortbæger](#) og [Stor Dukatbæger](#), og begge arter blev også set i pæne eksemplarer, men også hatsvampe blev registreret, f.eks. [Gul Fløjlsfod](#), [Gran-Svovlhat](#), [Vinter-Huesvamp](#) og [Gran-Koglehat](#). Der var ingen sjældenheder blandt fundene, men vi nåede da op på i alt 62 arter. Artsliste fra turen kan ses [her](#).

Vejret viste sig også fra sin bedste side på årets anden tur til Tisvilde Hegn den 18. april. Det havde været koldt og fugtigt indtil påske, men nu var det fine forårsvejr kommet, og forårssvampene var godt i gang. Mindst 25 frugtleger af Spiselig Stenmorkel blev fundet på flere mycelier langs Lars Anders Linie. Dagens overraskelse var dog [Udbredt Stenmorkel](#). Den voksede på nedbrudte stød af nåletræ i udkanten af sommerhusområdet nær Sandflugtsmonumentet. Vi er ofte gået forbi på samme tidspunkt af året, men har ikke set den tidligere. Lamelsvampene var også så småt begyndt at komme frem. Under fyr i sandjord blev der fundet [Vår-Rødblåd](#). [Fyrre-Koglehat](#) blev også set, dog kun i få eksemplarer. Det var ved at være på det sidste med Sortbæger, og vi så slet ikke noget til [Kogleskive](#), der ellers var fremme på samme tidspunkt både sidste og forrige år. Artsliste fra turen kan ses [her](#).

Det tørre forårsvejr fortsatte i april, men der blev dog fundet en del arter på turen til Mortenstrup Skov den 25. april. Udbredt Stenmorkel har øjensynligt haft et godt år i år. De var store og flotte omend noget tørre. Det var også ved at være på det sidste med [Krølhåret Pragt bæger](#) og Stor Dukatbæger. Svampeholdet var inviteret til at holde frokostpausen i havestuen hos turlederen Aksel Jørgensens mor. I haven kunne vi beundre flere pæne frugtleger af [Klor-Bægermorkel](#). Blandt de arter, som vi ikke har set på turene tidligere i år, kan også nævnes [Skællet Stilkporesvamp](#), [Anemone-Knoldskive](#) og [Kogleskæl-Knoldskive](#). Sidstnævnte dog kun i få eksemplarer, selvom vi eftersøgte den flittigt på kogleskæl under Sølv-Gran. Under Sølv-Gran fandt vi til gengæld en lille violetgrå huesvamp, den meget sjældne [Purpur-Huesvamp](#). Artsliste fra turen kan ses [her](#).

I starten af maj fik vi heldigvis regn igen, så på turen til Vestvolden den 7.5.04 blev der samlet en del [Hætte-Morkel](#) og [Vårmusseron](#). Faktisk så mange, at der var rigeligt til alle. Især hjemturen var meget givtig. Vi gik 10 skridt, så stod der et par Hætte-Morkler, så gik vi atter 10 skridt, så stod der nogle nye. Vi spøjte med, at den bedste plads var den bageste. Bagtroppen fik alle de svampe, som de øvrige deltagere havde overset. [Spiselig Morkel](#) og Klor-Bægermorkel blev kun fundet i få eksemplarer, men sådan er det så forskelligt fra år til år. Ellers var det et godt tidspunkt for blækhatte. 6 forskellige arter blev det til. Artsliste fra turen kan ses [her](#).

Vi var ikke så heldige på turen til Boserup 2 dage senere. Spisesvampeudbyttet var 2 bedagede frugtleger af Spiselig Morkel, et par Hætte-Morkler, en enkelt Klor-Bægermorkel, lidt [Foranderlig Skælhat](#) og nogle Vårmusseron. Slet ikke nok til at mætte de ca. 30 deltagere på turen.

På pinseturen til Tumlingeving deltog 14 personer. Vi fandt ca. 35-40 arter. Af spiseligt kan noteres en flot [Svovlporesvamp](#) på en liggende egekævle, lidt Vårmusseron'er, samt 3-4 stk. [Punktstokket Indigorørhat](#). Af mere sjældne arter kan nævnes [Skællet Sejhat](#) og [Stilket Stjernebold](#).

I slutningen af maj og begyndelsen af juni blev det meget tørt igen. Det var kun med små forventninger, vi startede turen i Krogerupskovene ved Humlebæk d. 13.6., men når der er 15 svampesamlere til at søge,

bliver der altid fundet lidt. Dagens svampe var at finde blandt fladhattene og poresvampene, også Svovlporesvamp var i gang her. En enkelt Mælkehat, [Sødlig Mælkehat](#), og en enkelt Skørhat, [Broget Skørhat](#), blev det også til. Fundliste fra turen kan ses [her](#).

Sommer

I midten og slutningen af juni kom regnen endelig. Mykorrhizadannerne var dog endnu ikke kommet i gang på vores tur langs Mølleåen d. 20.6. Kun 3 meget små [Almindelig Kantarel](#) kunne det blive til. I møddingen ved Stampen blev der bl.a. fundet [Blære-Bægersvamp](#) og en del arter Blækhat. Den lovede [Rosa Gulhat](#) blev desværre ikke set. På hjemturen kastede vi os over småsvampe på vissent græs og urtestængler. Her var der rigeligt at kikke på. Vi fandt også frugtlegerer af [Meldrøjer](#) på jord under bl.a. Mose-Bunke. Fundliste fra turen kan ses [her](#).

Efter at Merete Nørgaard d. 7.6. havde medbragt Rødbrun Bredblad ([Stropharia rugosoannulata](#)) til Åbent hus blev findestedet, et træflisdækket ribesbuskads overfor Nybrovej 265, undersøgt af adskillige foreningsmedlemmer. Mandag d. 5.7. kunne Erik Raldheldigvis artsbestemme endnu en spændende træflisboende svamp fra Nybrovej, nemlig [Nåle-Skælhat](#) (*Pholiota mixta*). Hverken Rødbrun Bredblad eller Nåle-Skælhat omtales i "Danske storsvampe", så det er virkelig godt, at der er mulighed for at få hjælp til artsbestemmelsen ved Åbent hus også om sommeren! Iøvrigt er Nybrovej det 6. danske findested for Rødbrun Bredblad og kun det 3. for Nåle-Skælhat!

Lørdag d. 10.7. var der planlagt en tur ud i det grønne. Dvs. at vi kort før turen besluttede, hvor turen skulle gå hen og efterfølgende lagde oplysninger om turen på nettet. Hele Sjælland havde fået regn i varierende mængder, men alligevel besluttede vi os for en tur til Gribskov for bl.a. at søge efter kantareller. 15 deltagere mødte op på Mårup Station, og vi gennemsøgte området nord for stationen. Kantarellerne var stadig ret få og små, men alle fik lidt i kurvene af skørhatte og rørhatte, dog ikke i de store mængder. Ved frokosttid begyndte regnen at sile ned, så derefter hastede vi hjem, men det havde været en dejlig formiddag i skoven.

Igen i år blev Kantarelturen holdt i midten af juli, d. 18.7. på grillpladsen ved Grønnekilde i Gribskov. Til forskel fra sidste år kunne vi ikke vælte os i kantareller. Vi havde ellers fået en del regn, og der var også mange arter fremme, men ikke i de store mængder. Først tilberedte Henny en stuvning til os af blandede spisesvampe, og senere en med kun [Gran-Mælkehat](#). Nogle deltagere havde ikke tidligere smagt denne fortræffelige spisesvamp, men fik nu lært at sætte pris på den. En lille portion kantarelstuvning blev det også til. Artsliste fra demonstrationsbordet og fra turen til og fra Grønnekilde kan ses [her](#).

Desværre holdt foreningen ikke ture i slutningen af juli på Sjælland. Den megen regn til Sankt Hans og i industriferien havde gjort, at svampene nu var kommet. Især i nåleskoven var der mange arter fremme. Vi plejer ellers at sige, at der først kommer gang i nåleskoven i september/oktober. Jeg kunne samle mange Spiselig Rørhat under gran, og Almindelig Kantarel var store og flotte.

I august holdt sommeren sit indtog, så det varede ikke længe inden mycelierne var tørret ind, og der blev ikke sat mange nye frugtlegerer. Allerede på turen til Hornbæk Plantage d. 8.8. kunne man se en væsentlig forringelse af svampemængden. Det var de færreste, der fik spisesvampe til et måltid mad. Kun en enkelt lille portion kantareller kunne det blive til, og enkelte var så heldige, at de kunne få en portion unge [Gulhvid Champignon](#) med hjem. Der var dog en del skørhattearter fremme, men kun med få frugtlegerer.

Heldigvis varede tørken ikke ved som i 2002 og 2003. I midten af august kom der igen regn. På turen til Cottageparken ved Klampenborg var de første unge frugtlegemer af næste "kuld" begyndt at skyde frem. Der blev bl.a. fundet små, unge frugtlegemer af Netstokket Indigo-Rørhat og Punktstokket Indigo-Rørhat. I alt blev der på turen fundet 38 arter, bl.a. 5 arter fluesvampe, 6 arter rørhatte og ca. 12 arter skørhatte. Et par af de sidstnævnte blev dog ikke bestemt, bl.a. fordi parkens græs var blevet slået et par dage før turens afholdelse. Ofte var det kun nogle stumper, som vi kunne samle op. Bl.a. var det gået hårdt ud over den meget sjældne [Flosset Fluesvamp](#). Fundliste fra turen kan ses [her](#).

Ugen efter d. 22.8. gik turen til Rude Skov. Der var stadig ikke de store mængder svampe fremme, men der var dog lidt at kikke på og nogle få skørhatte, fluesvampe og kantareller til gryden. Af sjældenheder kan nævnes et stort frugtlegeme af [Børstepigsvamp](#) samt et par frugtlegemer af [Olivengrå Skørhat](#) i en helt cremefarvet udgave.

Efterår

I september startede Svampeforeningens arrangementer på Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum i Hørsholm. Traditionen tro deltog vi i værkstedsdagene med en mindre svampeudstilling og med informationsmateriale om foreningen i den første weekend i september. Vejret var fint både lørdag og søndag, så der kom en del besøgende. De øvrige søndag eftermiddage i september og oktober kan alle komme og få bestemt, hvad der er blevet fundet af svampe på weekendens skovture. Det har været svært at få besat vagterne i år. Forhåbentlig er det ikke sidste gang, at vi har denne service overfor publikum.

Der var nu mange ture hver uge. Det er kun et fåtal, som jeg selv kunne deltage i, men jeg var dog med på turen til Teglstup Hegn d. 4.9. Vejret var smukt og sommerligt og vi fandt en del arter, både spisesvampe og sjældenheder. Især gjorde et par mycelier med mange frugtlegemer af [Stor Trompetsvamp](#) stor lykke. Mange deltagere fik en portion med hjem. Af øvrige spisesvampe, der blev samlet i pæne mængder, kan nævnes Drue-Koralsvamp, [Brunstokket Rørhat](#), [Spiselig Skørhat](#) og [Rødgul Pigsvamp](#). Blandt sjældenhederne skal nævnes [Plettet Skørhat](#), [Kornet Skørhat](#) og [Cinnoberbæltet Slørhat](#). Artsliste fra turen kan ses [her](#).

Den 12. september afvikledes suppeturen, trods meteorologernes dystre forudsigelser, i dejligt solskinsvejr indtil svampene skulle demonstreres ved 13:30-tiden. En let byge afbrød gennemgangen i ca. 10 minutter. Derefter fik vi fred, indtil vi nåede til fluesvampene. Så åbnede himmelens sluser sig for alvor, og Bjørn måtte jage igennem de sidste svampeslægter, inden selskabet gik totalt i opløsning. Trods den dårlige vejrudsigt skrev 63 deltagere sig i gæstebogen..... De store svampesensationer var der ikke, men [Snehvid Fluesvamp](#), [Stor Kam-Fluesvamp](#), [Cinnoberskællet Slørhat](#), Dråbe-Kødporesvamp og [Drue-Koralsvamp](#) skal dog fremhæves. Og spisesvampe var der forbløffende mange af: Dorte og Henny bryggede 3 store gryder herlig Hvidekildesuppe. Og der blev næsten spist op.

Søndag d. 19. september havde vi en journalist og en fotograf fra Berlingske Tidende med i Danstrup Hegn. En fin beskrivelse af turen kan læses i avisen lørdag d. 2. oktober. Turen afvikledes i fint sensommervejr, og der var masser af svampearter at kikke på undervejs og til den efterfølgende demonstration. Ca. 120 arter blev noteret. De fleste Spiselig Rørhat var dog på det sidste, men enkelte unge eksemplarer blev dog fundet. Månedens svamp Gran-Mælkehat kunne derimod samles i store portioner. Sneglehattene havde det også fint. Her kan bl.a. nævnes [Vellugtende Sneglehat](#) og [Hvidbrun Sneglehat](#), der begge er arter, der mistænkes for at være i tilbagegang. Men på denne septemberdag i Danstrup Hegn blev der samlet mange frugtlegemer.

Slutningen af september blev ret tør, så det var med spænding, at vi begav os på tur i Klosterris Hegn lørdag d. 2. oktober. Måske på grund af svampeartiklen i avisen samme dag, var der ret mange deltagere. Af

spisesvampe blev der bl.a. fundet en del skørhatte, rørhatte, lidt kantareller og pæne portioner [Tragt-Kantarel](#).

Nekselø er en for foreningen ny ekskursionslokalitet. Vi sejlede med færgen fra Havnsø i Odsherred. Regn før turens begyndelse og efter dens afslutning, men strålende sol på hele turen, så øen præsenterede sig smukt med sine høje klinter og bakkede terræn. Skov er der ikke meget af på øen, en smal bræmme langs østkysten, hvor der ikke var meget at finde. På hyldetræerne i markskellene var der en hel del Judasøre. Turens hovedmål var græslandssvampe, som da også optrådte i nogenlunde pæne mængder, men kun på de nordvendte skrånninger. Den rigeste lokalitet var som ventet øens nordspids, hvor der var mange flotte røde Cinnober-Vokshat og enkelte Skarlagens-Vokshat. Spisesvampene var foruden Judasøre mest Eng-Vokshat, Elledans-Bruskhat og forskellige arter Champignon. Deltagerantallet lå omkring de 15, hvilket var lige, hvad der var af pladser tilbage på færgen på tilbageturen. Vi havde fornøjelsen af deltagelse af adskillige lokale medlemmer, endda helt fra Slagelse, så det for en gangs skyld ikke blot var københavnere, der tog et eksotisk sted hen. Artsliste fra turen kan ses [her](#).

Onsdag d. 6. oktober besøgte vi Rusland ved Dronningemølle. Også her blev der fundet en del spisesvampe, bl.a. rørhatte af forskellig art, kantareller og skørhatte. Dagens fund var den sjældne [Rødmende Gaffelblad](#), som deltagerne kendte fra turen til Litauen, hvor den er meget almindelig.

Fra midten af oktober kom der en del regn, så slutningen af sæsonen blev svamperig. På stubbene blev der høstet [Foranderlig Skælhat](#), [Honningsvamp](#) og [Gran-Svovlhat](#) bl.a. på turen i Store Dyrehave d. 23. oktober. Her var dagens fund dog en Foldhat, der lignede en af de arter vi finder om foråret. Efter forespørgsel på Københavns Universitet kunne Thomas Læssøe fortælle, at det drejede sig om den meget sjældne [Helvella queletii](#). Den er i alt fundet 15 steder i Danmark.

Også på årets sidste ture blev der fundet mange svampe. Bl.a. [Ægte Ridderhat](#) på turen til Liseleje og Asserbo Plantage den 31. oktober, og Tragt-Kantarel havde det meget fint i det våde efterår, så deltagere på turen til Gribskov den 7. november fik store portioner med hjem. Den 14. november sluttede søndagsturene med en tur til Hornbæk Plantage. Svampemængden var også væsentlig mindre end på turene de forrige uger, men som sædvanligt var der mange frugtleger af den sene art [Frost-Sneglehat](#).